

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/41884 - 3

25.03.2020

Høring – midlertidig forskrift om forenklinger og tiltak innenfor justissektoren for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 24.03.2020 med svarfrist 25.03.2020 kl 14.

Forskriften foreslås med hjemmel i midlertidig lov om forenklinger om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koronaloven), som ble vedtatt av Stortinget, i tråd med Innst. 204 L (2019–2020), jf. Prop. 56 L (2019–2020).

Nedenfor følger Politidirektoratets merknader. I korthet støttes forslaget til endringer. Forslagene er også i tråd med det som tidligere er oversendt departementet i forbindelse med innspill til arbeidet med selve Fullmaktsloven. I forbindelse med denne ble det oversendt slikt brev:

"Politidirektoratet viser til e-post fra Justis- og beredskapsdepartementet v/Politiavdelingen av 13. mars 2020 med bestilling av innspill til behov for regelverksendringer i forbindelse med utbruddet av koronavirus (Covid-19). Frist er satt til lørdag 14. mars kl. 10.

Bakgrunnen for bestillingen er at det er besluttet at det skal arbeides raskt med en Prop. L til Stortinget med forslag om en beredskapshjemmel som vil gi Kongen vide fullmakter til å fastsette forskrifter for å avhjelpe konsekvensene av koronavirusutbruddet. Loven vil bygge på lovforslaget fra beredskapshjemmelutvalget NOU 2019: 13. Det vil også foreslås en adgang til å kunne fravike gjeldende lov- og forskrifter."

Ovenstående er inntatt her for enklere referanse til tidligere innspill.

Innledningsvis kan opplyses at Politidirektoratet og Politiets IKT-tjeneste har utarbeidet en teknisk løsning i saksbehandlingssystemet innen digital underskrift, herunder signatur og godkjenning. Dette er en løsning som tilfredsstiller kravet om at elektrisk signatur skal ha en teknisk løsning som sikrer notoritet for signaturen gjennom egen pålogging, er sporbar gjennom sporingssystem og som sikrer dokumentets integritet jf straffeprosessloven § 4b.

Politidirektoratet

Politidirektoratet vil helt overordnet kommentere forslagenes betydning for saksbehandlingskapasitet på straffesaksområdet. Begrensninger i kontakt med aktørene i straffesakskjeden og de involverte i en straffesak har gjort det svært vanskelig å gjennomføre etterforskning og oppgaver hos påtalemyndigheten i politiet i tråd med gjeldende regler. For å kunne opprettholde noe kapasitet og fremdrift innenfor straffesaksavviklingen er alle regelendringer som bidrar til dette nødvendige og ønskelige. Departementet har vist til at retten må avgjøre bruk av endringene slik at disse forvaltes godt og hensynet til kontradiksjon og forsvarlig saksbehandling opprettholdes. Politidirektoratet understreker at politiet og påtalemyndigheten i politiet også må ivareta dette i sin straffesaksbehandling. De foreslåtte endringene vil bidra til å forenkle straffesaksbehandlingen og redusere saksbehandlingstid, men kravene til høy kvalitet og objektivitet må og skal opprettholdes.

Nedenfor gis korte merknader til de enkelte bestemmelsene:

Kapittel 2. Domstolene

§ 2 Fjernmøter og fjernavhør

Retten kan beslutte at rettsmøter helt eller delvis skal holdes som fjernmøter og avhør gjennomføres som fjernavhør når det er nødvendig og ubetenkelig. Retten kan beslutte at tolking skal gjennomføres som fjerntolking når det er forsvarlig.

Før retten treffer beslutning om fjernmøter og fjernavhør, skal partene gis anledning til å uttale seg. [I straffesaker bør det særlig legges vekt på sakens karakter og siktedes rettigheter, og siktede skal sikres adgang til fortrolig kommunikasjon med sin forsvarer under møtet.]

Beslutning om fjernmøte eller fjernavhør etter denne bestemmelsen kan ikke ankes [eller brukes som ankegrunn].

Politidirektoratet støtter forslagene. Særlig bruk av fjernmøter benyttes i flere politidistrikter allerede der det foreligger hjemmel til dette. En endring som her er beskrevet understøtter arbeidet med modernisering og verktøy for å understøtte arbeidsprosessene. Endringen vil særlig være positiv for politidistrikter med noe reiseavstand.

§ 3 Skriftlig behandling av spørsmål om fengslingsforlengelse mv.

Når det er forsvarlig, kan retten behandle en sak skriftlig dersom fjernmøte eller fjernavhør ikke lar seg gjennomføre eller er uforholdsmessig byrdefullt, og saken gjelder

a) spørsmål om fortsatt varetektsfengsling etter straffeprosessloven § 184, jf. § 185, med mindre det har gått 90 dager siden forrige gang fengslingsspørsmålet ble avgjort på grunnlag av ordinært rettsmøte eller fjernmøte,

b) opprettholdelse av besøksforbud, unntatt sak om besøksforbud i eget hjem, jf. straffeprosessloven § 222 a, eller

c) opprettholdelse av midlertidig tilbakekall av førerett og beslag av førerkort, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 3.

Beslutning om skriftlig behandling etter denne bestemmelsen kan ikke ankes.

§ 4 Skriftlig behandling av begrenset anke til lagmannsretten over dom i straffesak 20

Når anke over dom til lagmannsretten ikke gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, kan retten etter å ha hørt partene beslutte at saken skal behandles skriftlig, såfremt det er forsvarlig.

Retten kan ikke uten partenes samtykke beslutte skriftlig behandling etter første ledd når

a) smittefare i tilstrekkelig grad kan avhjelpes ved bruk av fjernmøte eller fjernavhør, med mindre det ikke lar seg gjennomføre eller medfører ulemper som ikke står i et rimelig forhold til den betydning muntlig behandling har i saken, eller

b) anken gjelder avgjørelse om straff eller rettsfølge som nevnt i straffeprosessloven § 2 første ledd for lovbrudd som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år. Straffeprosessloven § 333 annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende for saker som behandles skriftlig etter bestemmelsen her. Beslutning om skriftlig behandling etter denne bestemmelsen kan ikke ankes.

*§ 5 Skriftlig behandling av anke til Høyesterett over dom i straffesak
Høyesteretts ankeutvalg kan bestemme at anke over dom i straffesak skal behandles skriftlig når sakens spørsmål egner seg for det, og skriftlig behandling er forsvarlig. Partene skal etter beslutningen inngi skriftlige innlegg, som sammen med det som fremkommer ved eventuelt rettsmøte etter tredje ledd, utgjør avgjørelsesgrunnlaget i saken. De skal hver inngi minst ett innlegg, men har adgang til å inngi to. Retten kan bestemme at det etter de skriftlige innleggene skal holdes et rettsmøte til muntlig behandling av ett eller flere enkeltspørsmål i saken. Når det holdes rettsmøte etter de skriftlige innleggene, gjelder de alminnelige reglene for muntlig ankebehandling så langt de passer.*

Politidirektoratet støtter forslagene. Økt bruk av skriftlighet, særlig for tingrettene, være arbeidsbesparende for påtalemyndigheten i politiet.

Kapittel 3. Politiet og påtalemyndigheten

§ 11 Unntak fra krav om underskrift for beslutning om påtaleunntatelse

En beslutning om påtaleunntatelse kan treffes uten underskrift når utbruddet av Covid-19 gjør det byrdefullt for rette vedkommende i påtalemyndigheten å underskrive for hånd. Det skal så vidt mulig sikres notoritet på annen måte.

Unntaket opphører å gjelde når det foreligger en teknisk løsning som sikrer tilstrekkelig notoritet for elektronisk signatur, jf. straffeprosessloven § 4 b. 22

Det vises til innledningen hva gjelder den tekniske løsningen for digital signatur. For ordens skyld er den omtalte løsningen i drift for blant annet forelegg. For påtaleunntatelser vil løsningen implementeres tentativt i april 2020.

Kapittel 4. Internasjonalt rettslig samarbeid

§ 12 Krav til utleveringsbegjæring fra fremmed stat

Begjæring om utlevering kan fremsendes ved bruk av elektronisk kommunikasjonsmiddel til kompetent norsk myndighet, såfremt original utleveringsbegjæring ettersendes per post så snart det er mulig.

Ved begjæring om utlevering til rettsforfølgning vedlegges kopi av pågripelsesbeslutningen eller annen beslutning som er utferdiget i samsvar med vedkommende stats lovgivning og som forutsetter at det er skjellig grunn til mistanke mot vedkommende for den straffbare handling. Ved begjæring om utlevering til fullbyrding av dom vedlegges kopi av den fellende dom.

Politidirektoratet støtter forslagene da endringene vil fremme effektivt internasjonalt samarbeid som omstendighetene rundt utbruddet av Covid-19 krever.

§ 13 Elektronisk fremsendelse av rettsanmodninger fra utlandet

En rettsanmodning fra fremmed stat kan fremsendes ved bruk av telefaks, e-post eller andre elektroniske kommunikasjonsmidler. Rettsanmodninger fra land som ikke deltar i Schengen-samarbeidet eller er medlem av EU, skal ettersendes per post så snart det er mulig.

Politidirektoratet støtter departementets forslag. På samme måte som for § 12 vil forslaget til § 13 legge til rette for en påkrevd effektivitet i det internasjonale samarbeidet.

Med hilsen

Kristin Ottesen Kvigne
Avdelingsdirektør

Harald Bøhler
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:
arild.brukstuen
Riksadvokatembetet